

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 3

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. A költeményben felismerhető lírai műfajok jellemzői

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A címbeli „Ének”, természeti képek, gondolatpárhuzam a dal műfaját, az utolsó sor emelkedett, dicsőítő hangneme a himnusz/ódát idézi; a szöveget vizsgálva, hiányzik a személyesség, könnyedség, inkább ironikus távolságtartást érzékelünk a lírai én részéről, ellentétezés stb.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. A vers beszédhelyzete

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A lírai én E/3. személyben, külső nézőpontból ír a fiatalokról; a tapasztalt, kiábrándult felnőtt szemlélődő magatartása; az olvasót/önmagát közvetlenül, E/2.-ben megszólítva, figyelmét ráirányítja a fiatalok pozitív világszemléletére, a világban való létük, mozgásuk otthonosságára, ugyanakkor egyetértésre szólítja fel stb.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. A fiatalok bemutatása – értékvilág, hangulat, képek

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Fiatalság mint érték, vágyott létállapot: gyermeki lét öntudatlan ámulata, világra csodálkozó, szépségeit meglátó, megismerő, felismerő sajátosságai; a világot a maga teljességében birtokba vevő attitűd l. természeti képek, napszak körforgása; szokatlan, impresszionisztikus színhatások: hold zöldel, nap vöröslik; a hétköznapi transzcendens, ünnepi élménye, tisztasága; „görögtűz” metafora: kiolthatatlan szenvedély, életerő, ellenállás stb.), értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. A költemény utolsó négy sorának ellentétei

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A negatív metaforikus értékítéletek a tapasztalt, kiábrándult felnőtté, a pozitív stílusértékű metaforák, az emelkedett hang az elismerés a fiatalág örök értékei mellett való állásfoglalás stb.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont,
helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,
logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont,
töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás **5 pont**

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

a. Információk azonosítása a szövegben, a szöveg megértésére utaló, öt érvényes válasz megfogalmazása (pl. tanára, Dér Zoltán, titkos nyomozás, kutatás által, a Nyugat folyóiratból, írásaiból) **5 pont**

b. Információk azonosítása a szövegben: Csáth bemutatása (pl. híres, író, mindent pontosan leírt, önelemző volt, tudatalattival foglalkozott, unokatestvére Kosztolányi Dezső) **5 pont**

c. A publicisztikai stílusréteg sajátosságainak felismerése (2 pont), **indoklás** (3 pont) **5 pont**

d. A tartalmi követelmények betartása **5 pont**

A leíró szöveg követelményeihez való igazodás **5 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

a. a választott epikus mű műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Margit-legenda*: középkori legenda; keresztény világszemlélet; Margit szentsége, példamutató cselekedetei, csodatettei; szubjektív elbeszélő, középkori misztikum, látomásos, szimbolikus képalkotás, motívumok;

Arany: romantikus történelmi ballada: epikus elemek: elbeszélői szólam, Drégely várának 1552-es ostroma, magyar – török harc, jelen számára példa; visszatekintő nézőpont, idősíkok: jelen, múlt, párhuzamos szerkesztésmód, többszólamúság, drámai elemek: párbeszéd, hiánya, kihagyás, sűrítettség, fokozás, ellentétezés, konfliktushelyzet, tragikum; lírai elemek: három térbeli pont jelképe, költői eszközök, szenvedély, túlzás;

Jókai: társadalmi, romantikus regény, lineáris, előre haladó történetalakítás, kalandos epizódok, váratlan fordulatok; a nagy történet különböző történetekből épül fel, szervezőelve az ellentét, két világ; regény kezdete és zárata – cselekményszervező elem; időtlenség; elbeszélő mindentudó, szubjektív, szemtanú stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

b. anyagi és erkölcsi értékek **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Margit-legenda*: az anyagi értékek, társadalmi kiváltságok elutasítása; értékkonfliktus szüleivel, környezetével; öt igazoló csodás tettek, elemek; a keresztény ember erkölcsi, a közösségi étellel kapcsolatos értékei; imitatio Christi; önfeláldozás, nemzetföltés, alázat, szenvedés vállalása, hit;

Arany: magyar – török értékkonfliktus; Szondi, s az apródok az anyagi értékektől függetlenek; a török gondolkodásmódját meghatározza I. bőség érzékletes leírása; térszerkezet – erkölcsi értékrend, rangsort jelez: hegy: Szondi erkölcsi magasabbrendűsége, apródok hűsége, helytállása,

példamutatás: a költői hivatás, emberi méltóság megőrzésének példázata; állandóság, rendíthetetlenség, ünnepi ének, transzcendens közelség, belső értékek, szeretetelv, függetlenség; a völgy: zsbongó, indulatokkal teli, változó taktika a követ meggyőző kísérletében, hatalomelv, szerepkényszer, anyagias gondolkodásmód;

Jókai: két világ/értékrend ellentéte: Komárom – anyagi világ: karrier, a pénz, a meghasonlás, személyiségtorzító, kapcsolatokat megrontó, boldogtalan világ; a Senki szigete – erkölcsi értékek, a természeti ember, boldogság, harmónia, család világa, biztonság-, kivonulás-, menedékelkép; szemlélteti az *arany ember* motívum ellentétében, Tímár Mihály sorsában, vívódásában; morális értékek: hűség – hűtlenség, közösség normáihoz igazodó – másság; külső – belső megítélés stb.),
érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

c. jellemábrázolás eljárásai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. *Margit-legenda*: kiválasztottság motívuma, élettörténetének mozzanatai szentségének bizonyítékai; ellentétezés: hite, belső értékei, nemessége – környezete gondolkodásmódja; eszményítés, túlzás, naturalisztikus leírás, elbeszélői, szubjektív felkiáltások;

Arany: térbeli kiemelés, erkölcsi fölényhelyzet, példaérték: a ballada hősei – cím szerint is – a várkapitány apródjai; meg-nem-alkuvás, hűség példái I. párbeszédképtelenség, ószövetségi átokmondás; ellentétezés: apródok – török követ magatartása; Szondi György, az apródok énekében megidézett, a török követ által is elismert hős jellemzői; nyelvhasználat: apródok archaikus beszédmódja az önazonosság a közös (nemzeti) múltban, az ahhoz való hűségben gyökerezik, török szolga szólama metaforizált, jelzőkkel dústott beszédmódja a török világ érzékiségét jeleníti meg;

Jókai: ellentétezés, egytulajdonságú, pozitív és negatív hősök, sors és jellem összefonódása, eszményítés, túlzás, belső monológok, vívódó hős, szubjektív elbeszélői szöveg stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. a mű stílusirányzatának jellemzői

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Margit-legenda*: középkori: misztikum, hős, szent embereszmény, mártírszerep, aszkétikus életmód, szenvedés vállalása, keresztény világszemlélet, imitatio Christi, halál mint megváltás, megdicsőülés, motívumok: kereszt, fény szimbolikus jelentései, csodaélmény, látomásosság, példaérték; elbeszélői csodálat, felkiáltások, személyesség;

Arany: romantikus: végletes ellentétek tér- időszerkezetben, szereplők magatartásában, beszédmódjában, értékrendjében; drámaiság, líraiság, jelképesesség, példázatérték; szenvedély; szubjektív elbeszélő, azonosul az apródokkal;

Jókai: végletes ellentétek: két világ, két értékrend, külső és belső megítélés, pozitív, anyagi – negatív, démoni szereplők között; bűn – bűnhődés; sors – jellem; titok, kaland, romantikus véletlenek, előreutalások, festőiség, antropomorfizált természet, természettel való egység, meghasonlás, menekülési lehetőségek; az ember, a nő állítja helyre a harmóniát, idill, mítosz, motívumok: hold, sziget, arany ember stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*,
helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*,
töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat,
kísérelt a válaszadásra 1 pont.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.